ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 8.7.2024
COM(2024) 278 final

2024/0152 (CNS)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ όσον αφορά το ηλεκτρονικό πιστοποιητικό απαλλαγής από τον φόρο προστιθέμενης αξίας

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Σκοπός της παρούσας πρότασης είναι η τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου[1] (στο εξής: οδηγία ΦΠΑ) προκειμένου να θεσπιστεί ηλεκτρονικό πιστοποιητικό απαλλαγής που θα επιβεβαιώνει ότι μια πράξη μπορεί να τύχει ειδικής απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 151 παράγραφος 1 της εν λόγω οδηγίας.

Το παράρτημα ΙΙ του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2011 του Συμβουλίου[2] (στο εξής: εκτελεστικός κανονισμός ΦΠΑ) περιέχει πιστοποιητικό απαλλαγής από τον ΦΠΑ και/ή τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, το οποίο έχει σχεδιαστεί για να χρησιμοποιείται σε έντυπη μορφή και πρέπει να φέρει ιδιόχειρη υπογραφή. Για να μπορέσουν τα κράτη μέλη να προσαρμοστούν στις αυξανόμενες απαιτήσεις της ψηφιακής εποχής και να μειώσουν τον διοικητικό φόρτο για τις επιχειρήσεις, η τρέχουσα έντυπη έκδοση θα πρέπει να αντικατασταθεί από το νέο ηλεκτρονικό πιστοποιητικό. Επιπλέον, αυτή η μετάβαση στην ηλεκτρονική μορφή θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η νομοθεσία της ΕΕ[3], σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν τα αναγκαία τεχνικά μέσα για την ηλεκτρονική επεξεργασία των εγγράφων με ηλεκτρονική υπογραφή κατά τη χρήση επιγραμμικής υπηρεσίας που παρέχεται από οργανισμό του δημόσιου τομέα ή για λογαριασμό του.

Η πρωτοβουλία αυτή αποσκοπεί στην ευθυγράμμιση με τον τομέα των ειδικών φόρων κατανάλωσης, στον οποίο οι ηλεκτρονικές διαδικασίες είναι ήδη διαθέσιμες[4].

Η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να θεσπίσει εκτελεστικά μέτρα για τον καθορισμό των τεχνικών λεπτομερειών και προδιαγραφών σχετικά με την ηλεκτρονική μορφή του πιστοποιητικού και τον τρόπο ηλεκτρονικής επεξεργασίας του. Οι αντίστοιχες εκτελεστικές πράξεις θα πρέπει να εγκριθούν σε διαβούλευση με τη μόνιμη επιτροπή διοικητικής συνεργασίας που συστάθηκε με το άρθρο 58 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010 του Συμβουλίου[5], και με εφαρμογή της διαδικασίας εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011[6].

---

1 Οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε.

2 Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 282/2011 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2011, για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 77 της 23.3.2011, σ. 1).

3 Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2015/1506 της Επιτροπής, της 8ης Σεπτεμβρίου 2015, για τον καθορισμό προδιαγραφών σχετικά με τους μορφότυπους των προηγμένων ηλεκτρονικών υπογραφών και των προηγμένων σφραγίδων που πρέπει να αναγνωρίζονται από φορείς του δημόσιου τομέα σύμφωνα με τα άρθρα 27 παράγραφος 5 και 37 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 235 της 9.9.2015, σ. 37).

4 Άρθρο 12 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2020/262 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2019, για τη θέσπιση του γενικού καθεστώτος των ειδικών φόρων κατανάλωσης (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 58 της 27.2.2020, σ. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/262/oj).

5 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 904/2010 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2010, για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας (OJ L 268, 12.10.2010, p. 1).

6 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου

Η παρούσα πρόταση είναι το αποτέλεσμα εμπεριστατωμένης ανάλυσης της σκοπιμότητας και του κόστους της θέσπισης ηλεκτρονικού πιστοποιητικού απαλλαγής, η οποία διενεργήθηκε κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, τα οποία είχαν αποσύρει αυτό το στοιχείο από προηγούμενη πρόταση της Επιτροπής του Απριλίου 2021[7] (η αποκαλούμενη πρόταση «αγοράς και δωρεάς») και είχαν ζητήσει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις πτυχές εφαρμογής κατά την έγκριση των αντίστοιχων τροποποιήσεων της οδηγίας ΦΠΑ τον Ιούλιο του 2021[8].

Μετά την ευρεία υποστήριξη του ηλεκτρονικού μετασχηματισμού του πιστοποιητικού απαλλαγής που εκφράστηκε κατά την 36η συνεδρίαση της ομάδας για το μέλλον του ΦΠΑ τον Δεκέμβριο του 2021, η ομάδα εμπειρογνωμόνων της SCAC[9] ανέθεσε, τον Μάιο του 2022, στην SCIT[10] να μελετήσει τη σκοπιμότητα και το κόστος ενός τέτοιου έργου, καθώς και τις πτυχές εφαρμογής του. Κατά την 27η συνεδρίασή της τον Φεβρουάριο του 2023[11], η ομάδα εμπειρογνωμόνων της SCAC συζήτησε τα αποτελέσματα της εν λόγω τεχνικής μελέτης[12].

Κατά την 43η συνεδρίαση της ομάδας για το μέλλον του ΦΠΑ που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2023, επιτεύχθηκε συναίνεση επί της αρχής να υπάρχει ψηφιακή λύση για το πιστοποιητικό απαλλαγής, με προτίμηση μια επιλογή που θα περιλαμβάνει ηλεκτρονικό έντυπο σε μορφότυπο PDF συνοδευόμενο από μια εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία. Αυτή η τεχνική λύση έχει το πλεονέκτημα ότι στηρίζεται σε πρότυπα που έχουν ήδη αναπτυχθεί, καθώς βασίζεται στην τεχνική υποδομή και στις τεχνολογίες ανοικτού κώδικα της ΓΔ TAXUD, και συνεπώς είναι κατάλληλη προς εγκατάσταση στα κέντρα δεδομένων της ΓΔ TAXUD. Οι τεχνικές συζητήσεις με τα κράτη μέλη θα συνεχιστούν στο πλαίσιο της SCAC και της SCIT, συμπεριλαμβανομένης της περαιτέρω ανάλυσης των τεχνικών λεπτομερειών, γεγονός που θα επιτρέψει επίσης στα κράτη μέλη να αποκτήσουν τα απαραίτητα στοιχεία για τον υπολογισμό του κόστους τους.

Λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου αριθμού έργων ΤΠ τα οποία χειρίζονται επί του παρόντος, τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν την έντυπη έκδοση του πιστοποιητικού απαλλαγής για μεταβατική περίοδο έως τις 30 Ιουνίου 2030. Για να καταστεί όσο το δυνατόν ευκολότερη για τα κράτη μέλη η μετάβαση στην ηλεκτρονική διαδικασία, η επιλογή αυτή θα πρέπει να είναι ευέλικτη και διαθέσιμη για κάθε πράξη χωριστά.

Για λόγους ασφάλειας δικαίου και διοικητικής απλούστευσης, και προκειμένου να αποφευχθεί το πρόσθετο κόστος εφαρμογής της ΤΠ, δεν θα γίνεται διάκριση μεταξύ εγχώριων και διασυνοριακών πράξεων κατά τη χρήση του ηλεκτρονικού πιστοποιητικού απαλλαγής. Το ηλεκτρονικό πιστοποιητικό απαλλαγής θα εφαρμόζεται επίσης εάν η

από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

7 Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με απαλλαγές εισαγωγών και ορισμένων παραδόσεων αγαθών και παροχών υπηρεσιών όσον αφορά μέτρα της Ένωσης υπέρ του δημόσιου συμφέροντος (COM(2021) 181 final).

8 Οδηγία (ΕΕ) 2021/1159 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2021, για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με προσωρινές απαλλαγές εισαγωγών και ορισμένων παραδόσεων αγαθών και παροχών υπηρεσιών, με σκοπό την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 (ΕΕ L 250 της 15.07.2021, σ. 1).

9 Μόνιμη επιτροπή διοικητικής συνεργασίας.

10 Υποεπιτροπή για θέματα ΤΠ.

11 Βλ. έγγραφο εργασίας SCAC-EG αριθ. 158 και πρακτικά της συνεδρίασης, έγγραφο SCAC-EG αριθ. 159.

12 Βλ. τεχνική μελέτη που επισυνάπτεται στο έγγραφο SCIT 214.

απαλλαγή χορηγείται σύμφωνα με διαδικασία επιστροφής του ΦΠΑ δυνάμει του άρθρου 151 παράγραφος 2 της οδηγίας ΦΠΑ.

Επιπλέον, η παρούσα πρόταση προσθέτει μια νέα διάταξη η οποία διευκρινίζει ότι, σε περιπτώσεις που δεν πληρούνται ή παύουν να ισχύουν οι προϋποθέσεις απαλλαγής, ο δικαιούχος απαλλαγής οργανισμός ή ιδιώτης που εξέδωσε το πιστοποιητικό είναι υπόχρεος για την καταβολή του οφειλόμενου ΦΠΑ. Στις περιπτώσεις αυτές, ο υποκείμενος στον φόρο θα περιερχόταν σε αδικαιολόγητα μειονεκτική θέση λόγω της απαίτησης πρόσθετης καταβολής του ΦΠΑ, δεδομένου ότι μόνον ο δικαιούχος απαλλαγής οργανισμός ή ιδιώτης γνωρίζει κατά κανόνα τις σχετικές πληροφορίες σχετικά με την τήρηση των προϋποθέσεων απαλλαγής. Η διευκρίνιση αυτή είναι επίσης αναγκαία για να αποφευχθεί η ανασφάλεια δικαίου. Προκειμένου να αποφευχθούν περιττές επιβαρύνσεις σε αυτές τις εξαιρετικές περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να επιτρέψουν στους δικαιούχους απαλλαγής οργανισμούς ή ιδιώτες να καταβάλουν τον οφειλόμενο ΦΠΑ χωρίς να απαιτείται πλήρης εγγραφή στα μητρώα ΦΠΑ.

Η ρήτρα αυτο-επικύρωσης που προβλέπεται στο άρθρο 51 παράγραφος 2 του εκτελεστικού κανονισμού ΦΠΑ θα διατηρηθεί για τη νέα ηλεκτρονική διαδικασία. Κατά συνέπεια, εάν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προορίζονται για επίσημη χρήση, τα κράτη μέλη μπορούν, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν, να απαλλάξουν τον δικαιούχο απαλλαγής οργανισμό ή ιδιώτη από την υποχρέωση ηλεκτρονικής υπογραφής του πιστοποιητικού απαλλαγής από το κράτος μέλος υποδοχής. Η απαλλαγή αυτή μπορεί να αρθεί σε περίπτωση κατάχρησης.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν τους νέους κανόνες από την 1η Ιουλίου 2026, γεγονός που θα τους δώσει επαρκή χρόνο για την εφαρμογή του νέου ηλεκτρονικού πιστοποιητικού και της νέας ηλεκτρονικής διαδικασίας απαλλαγής από τον ΦΠΑ.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η πρόταση καθιστά δυνατή τη μετατροπή του πιστοποιητικού απαλλαγής σε ηλεκτρονική μορφή ως το επόμενο βήμα μετά την προσαρμογή του το 2022[13], η οποία αντικατοπτρίζει το διευρυμένο πεδίο εφαρμογής των απαλλαγών που προβλέπονται στο άρθρο 151 παράγραφος 1 της οδηγίας ΦΠΑ, ώστε να συμπεριληφθούν οι δραστηριότητες της Ένωσης στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ)[14] και τα μέτρα της Ένωσης για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19[15].

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η θέσπιση του ηλεκτρονικού πιστοποιητικού απαλλαγής από τον ΦΠΑ συνάδει με τις πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της πολιτικής ψηφιοποίησης της ΕΕ, όπως η Διακήρυξη του Βερολίνου για την ψηφιακή κοινωνία και την ψηφιακή διακυβέρνηση με

---

13 Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/432 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2022, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2011 όσον αφορά το πιστοποιητικό απαλλαγής από τον ΦΠΑ και/ή τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης (ΕΕ L 88 της 16.3.2022, σ. 15)

14 Οδηγία (ΕΕ) 2019/2235 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2019, που τροποποιεί την οδηγία 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας και την οδηγία 2008/118/ΕΚ σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων κατανάλωσης όσον αφορά τις αμυντικές προσπάθειες στο πλαίσιο της Ένωσης (ΕΕ L 336 της 30.12.2019, σ. 10)

15 Οδηγία (ΕΕ) 2021/1159 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2021, για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με προσωρινές απαλλαγές εισαγωγών και ορισμένων παραδόσεων αγαθών και παροχών υπηρεσιών, με σκοπό την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 (ΕΕ L 250 της 15.07.2021, σ. 1)

βάση τις αξίες[16], και θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να εξοπλίσουν τις φορολογικές διοικήσεις τους με τα απαραίτητα μέσα προκειμένου να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις για τη χρήση προηγμένων ηλεκτρονικών υπογραφών που ορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ[17].

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση της πρότασης είναι το άρθρο 113 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το εν λόγω άρθρο προβλέπει ότι το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει διατάξεις για την εναρμόνιση των κανόνων των κρατών μελών στον τομέα της έμμεσης φορολογίας.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ανάληψη δράσης σε επίπεδο Ένωσης είναι εφικτή μόνον εφόσον οι επιδιωκόμενοι στόχοι δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη ξεχωριστά και, συνεπώς, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα από την ΕΕ. Σύμφωνα με την ισχύουσα οδηγία ΦΠΑ τα κράτη μέλη δεν μπορούν να θεσπίσουν και να χρησιμοποιήσουν ηλεκτρονικό πιστοποιητικό απαλλαγής από τον ΦΠΑ.

- **Αναλογικότητα**

Η πρόταση τηρεί την αρχή της αναλογικότητας, επειδή δεν υπερβαίνει αυτό που είναι αναγκαίο και είναι αναλογική προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η πρωτοβουλία θεσπίζει ηλεκτρονικό πιστοποιητικό απαλλαγής με το οποίο επιβεβαιώνεται ότι μια πράξη μπορεί να τύχει ειδικής απαλλαγής βάσει του άρθρου 151 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της οδηγίας ΦΠΑ. Δεδομένου του αυξημένου διοικητικού φόρτου και της έλλειψης ευελιξίας μιας διαδικασίας απαλλαγής που βασίζεται σε έντυπα έγγραφα, τα προτεινόμενα μέτρα θα οδηγήσουν μακροπρόθεσμα σε σημαντική απλούστευση και εξοικονόμηση κόστους και, ως εκ τούτου, είναι αναλογικά λαμβανομένων υπόψη των περιορισμένων δημοσιονομικών τους επιπτώσεων.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Απαιτείται οδηγία για την τροποποίηση της ισχύουσας οδηγίας ΦΠΑ.

---

16 https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/berlin-declaration-digital-society-and-value-based-digital-government

17 Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2015/1506 της Επιτροπής, της 8ης Σεπτεμβρίου 2015, για τον καθορισμό προδιαγραφών σχετικά με τους μορφότυπους των προηγμένων ηλεκτρονικών υπογραφών και των προηγμένων σφραγίδων που πρέπει να αναγνωρίζονται από φορείς του δημόσιου τομέα σύμφωνα με τα άρθρα 27 παράγραφος 5 και 37 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 235 της 9.9.2015, σ. 37).

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Δεν πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, λόγω του εξαιρετικά τεχνικού χαρακτήρα της πρωτοβουλίας αυτής και της ευθυγράμμισής της με τις προσπάθειες σε επίπεδο ΕΕ για την προώθηση των ψηφιακών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των διοικήσεων.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Η Επιτροπή, σε διαβούλευση με τα κράτη μέλη, εκπόνησε τεχνική μελέτη για τον εντοπισμό πιθανών λύσεων ΤΠ για τη θέσπιση ηλεκτρονικού πιστοποιητικού απαλλαγής και αντίστοιχης διαδικασίας.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Δεν έχει διενεργηθεί χωριστή εκτίμηση επιπτώσεων, λόγω του τεχνικού χαρακτήρα και του πολύ περιορισμένου πεδίου εφαρμογής της πρωτοβουλίας.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η προτεινόμενη ψηφιοποίηση της διαδικασίας απαλλαγής από τον ΦΠΑ στηρίζει την προσαρμογή στην ψηφιακή εποχή και ενισχύει τα δικαιώματα των πολιτών όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν, όπως προστατεύονται από το άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και το άρθρο 16 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση θα εξαλείψει τον διοικητικό φόρτο και τις δαπάνες που συνδέονται με την επεξεργασία της έντυπης έκδοσης του πιστοποιητικού απαλλαγής από τον ΦΠΑ. Το μεγαλύτερο μέρος του κόστους για την εφαρμογή και τη λειτουργία της ψηφιακής λύσης, το οποίο εκτιμάται σε 2,9 εκατ. EUR, θα καλυφθεί από την Επιτροπή και θα χρηματοδοτηθεί εξ ολοκλήρου από το πρόγραμμα FISCALIS στο πλαίσιο του προβλεπόμενου χρηματοδοτικού κονδυλίου του στο τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Το κόστος για τα κράτη μέλη, το οποίο συνδέεται κυρίως με την παροχή πρόσβασης στην κεντρική εφαρμογή, εκτιμάται ότι είναι χαμηλό.

Το νέο ηλεκτρονικό πιστοποιητικό δεν θα επηρεάσει το πεδίο εφαρμογής των σχετικών απαλλαγών από τον ΦΠΑ. Ως εκ τούτου, δεν θα υπάρξουν επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ, καθώς δεν θα επηρεαστούν οι ίδιοι πόροι που βασίζονται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ).

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Για την πρόταση δεν απαιτούνται επεξηγηματικά έγγραφα σχετικά με τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Το άρθρο 1 αποσκοπεί στην τροποποίηση της οδηγίας ΦΠΑ επιτρέποντας στην Επιτροπή, σε διαβούλευση με τα κράτη μέλη, να θεσπίσει εκτελεστικά μέτρα που προβλέπουν ηλεκτρονικό

πιστοποιητικό το οποίο βεβαιώνει ότι η πράξη μπορεί να τύχει ειδικής απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 151 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της οδηγίας ΦΠΑ· το εν λόγω πιστοποιητικό εκδίδεται από τον δικαιούχο απαλλαγής οργανισμό ή ιδιώτη ο οποίος είναι ο λήπτης της απαλλασσόμενης παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών και ο οποίος, μαζί με το κράτος μέλος υποδοχής, υπογράφει το εν λόγω πιστοποιητικό με ηλεκτρονικά μέσα.

Οι αναγκαίες εκτελεστικές πράξεις περιέχουν τις τεχνικές λεπτομέρειες και προδιαγραφές για την ηλεκτρονική μορφή και την επεξεργασία του πιστοποιητικού και εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011· προς τον σκοπό αυτό, η επιτροπή είναι η επιτροπή που έχει συσταθεί με το άρθρο 58 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010 του Συμβουλίου.

Λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου αριθμού έργων ΤΠ που βρίσκονται σε εξέλιξη, τα κράτη μέλη μπορούν εναλλακτικά να χρησιμοποιούν την έντυπη έκδοση του πιστοποιητικού που παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙ του εκτελεστικού κανονισμού ΦΠΑ για πράξεις που πραγματοποιούνται έως τις 30 Ιουνίου 2030.

Αναγνωρίζοντας ότι οι επιχειρήσεις δεν έχουν κατά κανόνα πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες, διευκρινίζεται ότι, εάν δεν πληρούνται ή παύουν να ισχύουν οι προϋποθέσεις απαλλαγής, ο δικαιούχος απαλλαγής οργανισμός ή ιδιώτης που εκδίδει το ηλεκτρονικό πιστοποιητικό είναι υπόχρεος για την καταβολή τυχόν ΦΠΑ στο κράτος μέλος στο οποίο οφείλεται.

Προκειμένου να δοθεί στα κράτη μέλη επαρκής χρόνος για να εφαρμόσουν τη νέα ηλεκτρονική διαδικασία, θα πρέπει να εφαρμόσουν τους νέους κανόνες από την 1η Ιουλίου 2026.

2024/0152 (CNS)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ όσον αφορά το ηλεκτρονικό πιστοποιητικό απαλλαγής από τον φόρο προστιθέμενης αξίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 113,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[18],

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[19],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το άρθρο 51 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2011 του Συμβουλίου[20] προβλέπει ότι το πιστοποιητικό απαλλαγής από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και/ή τον ειδικό φόρο κατανάλωσης που παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙ του εν λόγω εκτελεστικού κανονισμού χρησιμεύει ως αποδεικτικό στοιχείο, που επιβεβαιώνει ότι η παράδοση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών σε δικαιούχο οργανισμό ή ιδιώτη μπορεί να απαλλάσσεται δυνάμει του άρθρου 151 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου[21]. Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 282/2011 προβλέπει ότι το πιστοποιητικό απαλλαγής σε έντυπη μορφή πρέπει να υπογράφεται ιδιοχείρως. Είναι αναγκαίο να ψηφιοποιηθεί η διαδικασία δημιουργίας και υποβολής του πιστοποιητικού απαλλαγής και να αντικατασταθεί το έντυπο έγγραφο με έγγραφο σε ηλεκτρονική μορφή, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν η γραφειοκρατία και ο διοικητικός φόρτος και να μειωθεί το κόστος μακροπρόθεσμα.

(2) Λαμβανομένου υπόψη του μεγάλου αριθμού έργων ΤΠ με υψηλή ένταση πόρων στα οποία συμμετέχουν τα κράτη μέλη, παράλληλα με το έργο που απαιτείται για τη μετάβαση σε ηλεκτρονικό πιστοποιητικό απαλλαγής, θα πρέπει να δοθεί στα κράτη μέλη ευελιξία και επαρκής χρόνος για να ολοκληρώσουν τη μετάβαση στη νέα ηλεκτρονική διαδικασία. Προς τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να τους επιτραπεί να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν την έντυπη έκδοση που παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙ

---

18 ΕΕ C , , σ. .

19 ΕΕ C , , σ. .

20 Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 282/2011 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2011, για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 77 της 23.3.2011, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2011/282/oj).

21 Οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj).

του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2011 για τις πράξεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου.

(3) Είναι πιθανό, μετά την έκδοση πιστοποιητικού απαλλαγής, ένας οργανισμός ή ιδιώτης που δικαιούται απαλλαγή για τις αγορές του σύμφωνα με το άρθρο 151 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ να λάβει γνώση ότι δεν πληρούνται ή παύουν να πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εν λόγω απαλλαγή. Οι πληροφορίες αυτές είναι συνήθως γνωστές μόνο στον εν λόγω οργανισμό ή ιδιώτη, δεδομένου ότι η εκτίμηση της τήρησης των προϋποθέσεων αυτών πρέπει να πραγματοποιείται βάσει των δραστηριοτήτων του οργανισμού ή του ιδιώτη στον οποίο παραδίδονται τα αγαθά η παρέχονται οι υπηρεσίες και από τον οποίο πρόκειται να χρησιμοποιηθούν τα εν λόγω αγαθά ή υπηρεσίες. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου για τους υποκείμενους στον φόρο και να αποφευχθούν αδικαιολόγητες επιβαρύνσεις για τους εν λόγω υποκείμενους, είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι στις περιπτώσεις αυτές ο οφειλόμενος ΦΠΑ θα πρέπει να καταβάλλεται από τον δικαιούχο απαλλαγής οργανισμό ή ιδιώτη που εξέδωσε το πιστοποιητικό απαλλαγής. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποφεύγουν τις περιττές επιβαρύνσεις σε τέτοιες εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέποντας την καταβολή του ΦΠΑ χωρίς να απαιτείται πλήρης εγγραφή στα μητρώα ΦΠΑ.

(4) Ενώ διατηρείται η επιλογή που παρέχεται επί του παρόντος όσον αφορά την έντυπη έκδοση του πιστοποιητικού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διατηρήσουν τη δυνατότητα, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν, να απαλλάσσουν το κράτος μέλος υποδοχής από την υποχρέωση υπογραφής του ηλεκτρονικού πιστοποιητικού· η απαλλαγή αυτή μπορεί να αρθεί σε περίπτωση κατάχρησης.

(5) Για να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του άρθρου 151 παράγραφος 1 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[22].

(6) Συνεπώς, η οδηγία 2006/112/ΕΚ θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Στο άρθρο 151 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ, παρεμβάλλονται οι ακόλουθες παράγραφοι 1α και 1β:

«1α. Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό πιστοποιητικό για να επιβεβαιώσουν ότι μια πράξη μπορεί να απαλλάσσεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο. Ο δικαιούχος απαλλαγής οργανισμός ή ιδιώτης ο οποίος είναι ο λήπτης της απαλλασσόμενης παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών εκδίδει το πιστοποιητικό και, από κοινού με το κράτος μέλος υποδοχής, το υπογράφει με ηλεκτρονικά μέσα.

Εάν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προορίζονται για επίσημη χρήση, τα κράτη μέλη δύνανται, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν, να απαλλάξουν τον δικαιούχο

[22] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

απαλλαγής οργανισμό ή ιδιώτη από την υποχρέωση υπογραφής του πιστοποιητικού από το κράτος μέλος υποδοχής. Η απαλλαγή αυτή μπορεί να αρθεί σε περίπτωση κατάχρησης. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή το σημείο επαφής που έχει οριστεί για τον προσδιορισμό των υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για την υπογραφή του πιστοποιητικού με ηλεκτρονικά μέσα, καθώς και σε ποιο βαθμό χορηγούν απαλλαγή από την υποχρέωση αυτή. Η Επιτροπή ενημερώνει σχετικά τα λοιπά κράτη μέλη για τα στοιχεία που έλαβε από τα κράτη μέλη.

Κατά παρέκκλιση από τα δύο πρώτα εδάφια, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να χρησιμοποιούν την έντυπη έκδοση του πιστοποιητικού που παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙ του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 282/2011 του Συμβουλίου* για κάθε πράξη που πραγματοποιείται έως τις 30 Ιουνίου 2030.

Η Επιτροπή καθορίζει, με εκτελεστικές πράξεις, τις τεχνικές λεπτομέρειες και προδιαγραφές όσον αφορά την ηλεκτρονική μορφή του πιστοποιητικού που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο και την επεξεργασία του. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 και, προς τον σκοπό αυτό, η επιτροπή είναι η επιτροπή που έχει συσταθεί με το άρθρο 58 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 904/2010.

1β. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, εάν δεν πληρούνται ή παύσουν να ισχύουν οι προϋποθέσεις απαλλαγής που προβλέπονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο, ο δικαιούχος απαλλαγής οργανισμός ή ιδιώτης που εξέδωσε και υπέγραψε το πιστοποιητικό είναι υπόχρεος για την καταβολή του ΦΠΑ στο κράτος μέλος στο οποίο οφείλεται.

---

* Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 282/2011 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2011, για τη θέσπιση μέτρων εφαρμογής της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 77 της 23.3.2011, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2011/282/oj).».

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση προς το άρθρο 1 της παρούσας οδηγίας έως τις 30 Ιουνίου 2026. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

   Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από το άρθρο 1 της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος